

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA MUHASEBE EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI BÖLÜMÜ'NDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN BÖLÜMDEN MEMNUNİYETİNİN VE MESLEKİ BEKLENTİLERİNİN RIDİT ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: KARS-ARDAHAN- İĞDIR ÖRNEĞİ

Alper TAZEGÜL¹

Ötüken SENGER²

Ceyda YERDELEN KAYGIN³

ÖZET

Muhasebe eğitiminin niteliği, muhasebe meslek mensuplarının iş tanımları dikkate alındığında oldukça önemlidir. Mesleki bir eğitim olan muhasebe eğitimi orta öğretim, önlisans ve lisans düzeylerinde verilmektedir. Ancak üstlendikleri misyon ve sektörel beklentiler meslek yüksekokullarında verilen muhasebe eğitimini oldukça önemli kılmaktadır. Meslek yüksekokullarında nitelikli ara eleman yetiştirilmesi sadece eğitsel bir uğraş değil aynı zamanda ülke kalkınmasına da önemli bir katkı olarak görülmektedir. Muhasebe eğitiminin önemi bu eğitimi alan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetlerini ve mesleki beklentilerini de önemli kılmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmada muhasebe eğitime kuramsal olarak yer verilmiş, öğrencilerin bölümden/programdan memnuniyetleri ile beklentileri ise saha çalışması yapılarak tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun okudukları bölümü/programı bilerek tercih ettikleri, ancak muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Ridit Analizi, Mesleki Beklenti.

¹ Yrd. Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO., Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü. (e-posta: alper.tazegul2004@gmail.com)

² Yrd. Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Sayısal Yöntemler Anabilim Dalı. (e-posta: otukensenger@gmail.com)

³ Öğr. Gör., Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO., Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü. (e-posta: ceydayerdelen@hotmail.com)

**IMPORTANCE OF ACCOUNTING EDUCATION
IN VOCATIONAL HIGH SCHOOLS AND
EVALUATION OF THE SATISFACTION AND
PROFESSIONAL EXPECTATIONS OF THE
STUDENTS RECEIVING TRAINING IN THE
ACCOUNTING AND TAX PRACTICES
DEPARTMENTS BY RIDIT ANALYSES: A
SAMPLE OF KARS-ARDAHAN-IGDIR**

ABSTRACT

The character of accounting education is very important when the job descriptions of the accounting profession members is considered. The accounting education which is a kind of professional education is being given in secondary education, associate degree and undergraduate. However their mission and the sectoral expectations makes the education of accounting important which is being given in vocational high schools. The education of qualified staff in vocational high schools is not only an educational endeavour but has an important contribution to the development of the country. The importance of accounting education makes the satisfaction and the professional expectations of the students, important who will be trained in these departments. In this study, accounting education takes place as theoretical and the students' satisfaction and their expectations of their department or the program have been evaluated by a field work. According to the research findings, most of the students knowingly preferred their department but it has been determined that they do not have adequate knowledge about accounting.

Keywords: Accounting Education, Ridit Analysis, Professional Expectations.

GİRİŞ

Muhasebe eğitimi, eğitim kurumlarının çeşitli kademelerinde verilmekle birlikte yüksek öğretimdeki muhasebe eğitimin yeri ve önemi farklıdır. Özellikle iş dünyası ile bütünleşmesi artık zorunluluk olarak görülen meslek yüksekokullarında, muhasebe öğretiminin bu eğitimi alan bireyde kalıcı ve iş dünyasını tatmin edecek bir seviyede olması beklenmektedir.

Muhasebe eğitimi, muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazandırmayı amaçlayan bir mesleki eğitim olmakla beraber politik ve eğitim anlayışları ile ders alanları ve yaklaşımları açısından toplumsal açıdan önemli görev ve sorumlulukları içinde barındırmaktadır (Tazegül; 2011, s:4). Bu görev ve sorumluluk, muhasebe eğitiminin sektörel beklentileri karşılayacak bir yapıya sahip olmasını zorunlu kılmaktadır.

Mesleki bir eğitim olan muhasebe eğitiminde iş için eleman yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu durum muhasebe eğitiminde, öğrenciyeye muhasebe mesleğinin gerektirdiği özel bilgi ve becerilerin kazandırılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Muhasebe eğitiminin mesleki bir eğitim olması verilecek eğitimin hem içeriğini hem de uygulama biçimini farklılaştırmaktadır. Bu eğitimle öğrenciyeye mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışlar kazandırılmaya çalışılır (Zaif, 2004). Bu kazanımlar, öğrenciyi mesleki anlamda iş dünyasına hazırlarken, iş dünyası için de istenilen nitelikli eleman ihtiyacını karşılama sonucunu doğurmaktadır.

1. MUHASEBE EĞİTİMİ

Eğitim topluluğun kültürel temellerinin oluştuğu bir süreçtir (Dahlgren ve Marton, 1978). Bu süreç içerisinde bireyin davranış örüntüleri belli amaçlara göre değiştirilir ve birey buna göre yetiştirilir (Sönmez, 2004, s;35).

Muhasebe eğitimi ise bu eğitimi alan bireye işletme kararlarına yararlı olacak bilgilerin saptanması, toplanması, işlenmesi, kaydedilmesi, doğruluğunun denetlenmesi, özetlenmesi, sonuçların karar almada kullanılması konusunda bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin kullanılması için öğrenci yeteneğinin geliştirilmesi sürecidir (Aysan, 1979, s;254).

Öğrencilerde söz konusu bu yeteneğin geliştirilmesi için muhasebe eğitiminin teorik boyutu kadar uygulama boyutunun da öğrenim sürecinde yeterli düzeyde bulunması gerekmektedir.

Gerek teorik olarak muhasebe temel kavram, ilke ve standartlarının gerekse yöntem ve uygulamalarının öğrenciye kazandırılması, öğrenciler tarafından bilginin oluşturulması, ölçümlenmesi ve analiz edilerek karar almada kullanılmasının sağlanması muhasebe eğitiminin temel amacını oluşturur (Zaif, 2004).

Bu amaçla nitelikli meslek mensubu yetiştirme çabaları, diğer mesleklerde olduğu gibi muhasebe meslek alanında da önem kazanmaktadır. Nitelikli insan yetiştirmede öğretim elemanı, öğrenci ve öğrenme ortamı unsurlarının da önemli bir payı vardır (Çevik ve Ertaş, 2001: 30). Özellikle günümüz dünyasının çok boyutlu rekabet stratejileri dikkate alındığında, muhasebe eğitiminin bu noktada üzerine düşen rolü gerçekleştirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu rol muhasebe eğitiminin, iç ve dış paydaşlarla birlikte uluslararası standartları gözeterek yapılmasını gerektirmektedir.

Uluslararası standartları gözetilen bir muhasebe eğitimi sadece çeşitli yasal düzenlemeler çerçevesinde kayıt tutmayı öğreten bir yapıyı değil öğrencilerin mantıksal bağlantılar kurarak analiz etme ve yorumlama becerilerini geliştiren bir yapıyı içermelidir (Zaif, 2004). Bu yapının oluşturulmasında öğretim programlarının, öğretici-öğrenci-sektör ihtiyaç ve beklentilerini kapsayacak şekilde oluşturulması önemli rol oynayacaktır.

Teorik eğitim ile uygulamayı sektörel işbirliğiyle hayata geçirmiş bir muhasebe eğitim anlayışı hem öğrencilerin mesleki beklentilerini somutlaştıracak hem de nitelikli muhasebe elemanı ihtiyacını gidererek toplumsal sorumluluğunu yerine getirecektir.

2. MUHASEBE EĞİTİMİNE İLİŞKİN LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Kaya ve Daştan (2004), "Lisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Öğrenci-Öğretici Ve Uygulayıcılar Açısından Değerlendirilmesi"

adlı çalışmada muhasebe eğitiminin mevcut durumu hakkındaki değerlendirmeleri ve eğitimin kalitesinin artırılması için önerileri ele almışlardır. Çalışmada bir çok konuda öğretici ve öğrenci görüşleri arasında uyum olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmada iktisadi ve teknolojik gelişmelere paralel olarak muhasebe eğitiminin bütün unsurlarıyla güncellenmesinin önemi vurgulanmıştır.

Akman ve Muğan'ın (2004), muhasebe eğitiminde öğretim ve öğrenim yöntemleri ile ders başarısı arasındaki ilişkiyi inceleyen pilot çalışmada aktif öğretim yöntemlerinden istenilen verimin elde edilmesi için öğrencilerin bu yöntemin getirdiği sorumluluğu taşıyacak olgunlukta olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sayın ve diğ.'nin (2005), Dokuz Eylül Üniversitesi'nde yapmış oldukları çalışmada sınav başarısını, değerlendirenin etkilediğine inananlar ile sınav başarısını sınav soru içeriğinin, sınav süresinin ve sınav sırasında hesap planının kullanılmasının etkilediğine inananlar arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit etmişlerdir.

Byrne, ve Flood, (Aktaran, Çelenk ve vd., 2005), muhasebe öğrencilerinin motivasyon ve beklentilerini konu alan çalışmada muhasebe alanında kariyer planlarını etkileyen değişkenleri; getiri, iş çeşitliliği, açık pozisyon, iş güvenliği, meslekte yükselme fırsatı ve esnek kariyer fırsatları olarak ifade etmişlerdir.

Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı'nın (2007), Selçuk Üniversitesi'nde yapmış oldukları çalışmada, bölümlere göre ders tatmin düzeyi bakımından anlamlı bir fark elde etmişlerdir. Muhasebe ve işletme bölümü öğrencilerinin muhasebe derslerinden tatmin olma düzeylerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür. Muhasebe ve İşletme bölümleri dışında kalan diğer bölüm öğrencilerinin tatmin olma düzeyleri de orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir".

Gençtürk ve diğ.'nin (2008), Meslek Yüksekokulu işletme ve muhasebe eğitimi alan öğrencilere uyguladıkları anket çalışması sonucunda, öğrencilerin kazandıkları bölüme isteyerek gelmedikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin okudukları bölümün çalışma hayatlarında ve kariyerlerinde belirleyici olacağını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada öğrencilerin muhasebe finans derslerinin verdiği bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olmayacağı vurgulanmıştır.

Adıgüzel (2009), Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin işyeri eğitimi öğrenme ürünlerinin değerlendirilmesini içeren çalışmasında “meslek yüksekokulu öğrencilerinin işyerlerinde, alana yönelik kuramsal bilgi ve uygulama becerilerinin edinimine ilişkin öğrenme ürünlerinin iş dünyasının işleyişini kavramaya yönelik öğrenme ürünleri ile kişisel gelişim ve kariyer planlaması gerçekleştirilmesine ilişkin öğrenme ürünlerine göre daha geri planda kaldığı” sonucuna ulaşmıştır.

Terim ve Öztürk'ün (2009), Gördes Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı öğrencilerine uyguladığı anket sonuçlarına göre meslek yüksekokulunun muhasebe ders içeriklerinin liseye göre daha kapsamlı, fakat uygulamalı derslerin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Çalışma kapsamındaki öğrencilerin çoğu muhasebe mesleğinin sürekli bilginin yenilendiği ve disiplinler arası ilişkinin yoğun olduğu bir bilim dalı olduğu bilincine sahip oldukları ve öğrencilerin büyük bir bölümünün muhasebe programında verilen eğitimin staj dönemi için yeterli olduğu görüşüne sahip oldukları görülmüştür.

Çelenk ve diğ.'nin (2010), Marmara Üniversitesi'nde yaptıkları çalışma sonucuna göre; öğrencilerin büyük bir kısmının muhasebe alanını seçmiş olmaktan memnun oldukları ve muhasebe alanının seçiminde bu alanda iş bulma imkanının yüksek olmasının etkili olduğu belirlenmiştir.

Otlu ve diğ.'nin (2012), “Meslek Yüksekokulları Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi ve Bölümün Geleceği Hakkında Bir Araştırma: Malatya Meslek Yüksekokulu Uygulaması” adlı çalışmada, Malatya Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi bölümü öğrencilerine anket uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucu, öğrencilerin bölümlerindeki teorik ve uygulamalı eğitimi yetersiz bulduklarını, ayrıca fiziki, teknik ve sosyal imkânlardan ve öğretim üyeleri ile iletişimlerinden memnun olmadıklarını tespit etmişlerdir.

Fidan'ın (2012), Bilecik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde yer alan İşletme, İktisat ve Kamu Yönetimi bölümleri 1. sınıf, 2.

dönem muhasebe dersi olan Envanter Bilanço dersini alan öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin genel olarak teknoloji ve klasik yöntemin bir arada kullanıldığı tekniklerin uygulanmasını tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Ünal ve Doğanay'ın (2013), Sayıştay özelinde yaptığı ampirik çalışma sonucunda ise muhasebe grubu derslerinin müfredat içerisinde ağırlığı yeterli olmakla birlikte kurumların ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamadığı, muhasebe derslerinin etkinliğinin artırılması için uygulamacıların ve yöneticilerin de derse katılması gerektiği, muhasebe derslerine uygulamacı ve yöneticilerin katılması ile güncel konuların ve gelişmelerin değerlendirilmesi, teoriyle birlikte uygulamanın daha iyi anlaşılması açısından çok önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3. 1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, meslek yüksekokulları muhasebe bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin bölüm memnuniyetlerini ve mesleki beklentilerini öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve elde edilen sonuçlar ışığında öneriler geliştirmektir.

3. 2. Araştırmanın Kabulleri ve Sınırlılıkları

1. Araştırmada kullanılan kaynak içeriklerinin güvenilir, geçerli ve güncel olduğu kabul edilmiştir.
2. Araştırmada kullanılan tutum ifadelerinin düzeyinin öğrencilere uygun olduğu kabul edilmiştir.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçme aracında kullanılan tutum ifadelerindeki görüşlerinin samimi ve objektif oldukları kabul edilmiştir.
4. Bu araştırma, uygulandığı eğitim öğretim yılı olan 2012-2013 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
5. Bu araştırma, uygulandığı öğretim kurumları olan 5 meslek yüksekokulu ile sınırlıdır.

6. Bu araştırma örneklem olarak meslekyüksek okulunda öğrenim gören ve araştırmaya katılan 240 öğrenci ile sınırlıdır.
7. Bu araştırma, araştırmacıların ilgili alana dayalı olarak geliştirdiği, anket ifadeleri ile sınırlıdır.
8. Bu araştırma, araştırmacılar tarafından ilgili alana dayalı olarak geliştirilen ankete, öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar ile sınırlıdır.

3. 3. Araştırmanın Yöntemi

Muhasebe öğretim programı bağlamında yürütülen bu araştırmanın tasarlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesinde sırasıyla;

1. Konu seçimi / Sorun / Problem seçimi
2. Kaynak tarama (Klasik ve güncel literatür tarama)
3. Hedef toplum / Örnek ve araştırma birimlerinin belirlenmesi
4. Veri toplama yöntemlerinin ve araştırma düzenlerinin belirlenmesi
5. Anket ve bilgi toplama formlarının hazırlanması
6. Verilerin özetlenmesi için tablo ve grafiklerin tasarlanması
7. Uygun veri analizi yöntemlerinin belirlenmesi
8. Genellemeler için sınırlılık ve koşulların denetlenmesi
9. Veri toplama ve verilerin işlenmesi (Bilgisayar programlarına giriş),
10. Verileri çözümleme (Bulguların İstatistiksel Analizi)
11. Yorumlamalar,
12. Raporlama

Aşamalarına dikkat edilerek yürütülmüştür.

4. UYGULAMA VE BULGULAR

Çalışmanın uygulama bölümünde, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kafkas, Ardahan ve Iğdır Üniversitelerine bağlı meslek yüksekokullarının muhasebe bölümlerinde eğitim gören öğrencilerden tesadüfî olarak seçilen ve değerlendirmeye alınan 240 öğrencinin, muhasebe bölümü hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları, bölüm dersleri hakkındaki düşünceleri ve mezuniyet sonrası iş hayatına hazır olup olmamaları araştırılmıştır.

Öğrencilerin eğitim gördükleri muhasebe bölümünden genel anlamda memnun olup olmadıklarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada yararlanılan veriler, bahar yarıyılında yapılan anketler aracılığı ile elde edilmiş olup bu veriler ridit analizi ile incelenmiştir.

Ridit kelimesi “Relative to an Identified Distribution” kelimelerinin ilk harflerinin bir araya getirilmesinden oluşmuştur (Doyle ve Dorling, 2002). Ridit analizi, daha önceden referans olarak tanımlanmış olan bir grup ile örnek bir grubun karşılaştırılmasında kullanılan parametrik olmayan istatistiksel bir metottur (Ploured ve Hassler, 1982). Bu yöntem değişkenlerin sıralı ölçekle ölçüldüğü durumlarda varyans analizi, ki-kare ve student-t testlerinden daha uygun sonuçlar veren bir analiz tekniğidir (Bilgin, 2003).

Ridit değerleri kolayca anlaşılabilen, istatistiksel olarak açıklanabilen ve sadece hazırlanan çizelgedeki sıklıkların kullanılmasıyla hesap makinesi yardımıyla elde edilebilen değerlerdir (Donaldson, 1998).

Çalışmada verilen referans grubu için hesaplanan ridit değerleri tablosunda birinci sütunda ankete katılan öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda değişken düzeylerinin aldıkları değerler yani frekanslar gösterilir. Birinci sütundaki bu değerlerin yarısı alınmak suretiyle ikinci sütundaki değerler elde edilir. Üçüncü sütunda bir sınıf aşağı kaydırılmak şartıyla (birinci sınıfın değeri sıfır alınır) birinci sütundaki değerlerin kümülatif toplamları alınır. Dördüncü sütundaki değerler ikinci ve üçüncü sütunlarda yer alan değerlerin toplamından oluşur. Dördüncü sütundaki değerler toplam gözlem sayısına bölünerek beşinci ve son sütundaki değerler elde edilir. Beşinci sütundaki hesaplanan bu değerler her bir kategoriye ait ridit değerleri olarak adlandırılır.

Herhangi bir karşılaştırma grubuna ait ortalama ridit (\bar{r}_T), her bir sınıf için gözlemlenen frekans değerlerinin, referans grubu için hesaplanan ridit değerleri ile çarpılarak elde edilen bu çarpım değerlerinin toplanıp, karşılaştırma grubuna ait toplam frekansa bölünmesi ile hesaplanır. Ortalama ridit değeri iki grup arasında bir karşılaştırma yapmak amacıyla

elde edilir ve bu değer bir olasılık olarak yorumlanabilir. Karşılaştırma grubuna ait ortalama ridit, bu gruptan tamamen tesadüfi olarak seçilen bir bireyin referans grubundan yine tesadüfi olarak seçilen bir bireyden daha yüksek veya daha düşük bir değere sahip olması olasılığını ifade eder (Kurt, 2007). Eğer herhangi bir karşılaştırma grubu için ortalama ridit 0,50'den daha büyük ise, bu karşılaştırma grubundan tesadüfi olarak seçilen bir bireyin değerinin, referans grubundan yine tesadüfi olarak seçilen bir bireyden daha büyük olması olasılığıdır. Buradan karşılaştırma grubunun referans grubundan daha yüksek değere sahip olma eğiliminde olduğu sonucuna varılır. Eğer bir karşılaştırma grubunun ortalama riditi 0,50'den daha küçük ise bu durumda da bu grubun bireylerinin referans grubunun bireylerine göre daha küçük değerlere sahip olma eğiliminde olduğu anlaşılır (Bilgin, 2003).

Ortalama ridit değerinin standart hatası aşağıdaki formül ile hesaplanır (Bross, 1958).

$$s. h. (\bar{r}_T) = \frac{1}{2\sqrt{2N}}$$

(1)

Formül 1 yardımıyla aşağıda verilen z istatistiği formülü elde edilir.

$$z = \frac{0,5 - \bar{r}_T}{s. h. (\bar{r}_T)} \quad \text{veya} \quad z = \frac{\bar{r}_T - 0,5}{s. h. (\bar{r}_T)}$$

(2)

Formül 2'den elde edilen z değeri belirtilen önem seviyesinde standart normal dağılım çizelgesinden elde edilen değer pozitif ve negatif işaretlilerinin arasında bir değer ise sıfır hipotezi reddedilemez, dolayısıyla referans grubu ile karşılaştırma grubu frekansları arasındaki farkın önemli olmadığı yani dağılımların birbirinden farklı olmadığı sonucuna varılır. Eğer bulunan z değeri belirtilen önem seviyesinde standart normal dağılım çizelgesinden elde edilen negatif değerden daha küçük veya pozitif değerden daha büyük ise bu durumda da sıfır hipotezi reddedilerek, referans grubu ile karşılaştırma grubu frekansları arasındaki farkın önemli olduğu yani dağılımların birbirinden farklı olduğu sonucuna varılır.

Çalışmada kullanılan ankette öğrencilere, referans ve karşılaştırma gruplarını belirlemek amacıyla 5 ve öğrencilerin yöneltilen önermelere katılım derecelerini belirlemek amacıyla da 6 soru yöneltilmiş olup toplam 30 adet ridit analizi yapılmıştır. Gerek işlemlerin uzunluğu ve gerekse işlem sonucu elde edilen tabloların fazlalığı sebebiyle yapılan analizlerden bir tanesi açıklanmış diğer analiz sonuçları tablolar halinde sunulmuştur.

Örnek analiz öğrencilerin muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih edip etmemelerine göre muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri üzerine yapılmıştır.

Örnek analiz için hipotezler şu şekilde kurulmuştur:

H₀: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H₁: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

Örnek analiz için anketlerden elde edilen veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1’de yer alan değişkenler arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonucunda, p değeri 0,031 olarak hesaplanmış ve **p < 0,05** olduğundan muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih edip etmeme değişkenleri arasında istatistiksel olarak %5 önem seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Dolayısıyla H₀ hipotezi reddedilir ve öğrencilerin muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olma yönündeki görüşleri ile muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih edip etmeme durumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılır.

Tablo 1. Örnek analiz için anketlerden elde edilen veriler

		Muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek mi tercih ettiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	Hiç Katılmıyorum	11	15	26
	Katılmıyorum	31	15	46
	Kararsızım	44	24	68
	Katılıyorum	54	25	79
	Kesinlikle Katılıyorum	20	1	21
Toplam		160	80	240
		X^2	df	p
		10,617	4	0,031

Ele alınan değişkenler arasındaki ilişki Tablo 2 ve Tablo 3'de ridit analizi ile incelenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih edenler referans grubu olarak seçilmiş ve öğrencilere ait ridit değerleri Tablo 2'de sunulmuştur. Yapılan hesaplama sonucunda referans grubu için ortalama ridit değeri $\bar{r}_{referans} = 0,449$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2. Referans grubu için hesaplanan ridit değerleri

Muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek mi tercih ettiniz?	Referans Grubu					
	Evet			Ridit		
	<i>f</i>	<i>f/N</i>	<i>Küm.</i>	<i>Toplam</i>	<i>Toplam/N</i>	
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	Hiç Katılmıyorum	11	5,50	0,00	5,50	0,034
	Katılmıyorum	31	15,50	11,00	26,50	0,166
	Kararsızım	44	22,00	42,00	64,00	0,400
	Katılıyorum	54	27,00	86,00	113,00	0,706
	Kesinlikle Katılıyorum	20	10,00	140,00	150,00	0,938
		N_{evet}				$\bar{r}_{referans}$
		160				0,449

Tablo 3. Karşılaştırma grubu için hesaplanan ridit değerleri

Muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek mi tercih ettiniz?	Karşılaştırma Grubu			
	Ridit	Hayır		
	<i>Toplam/N</i>	<i>f</i>	<i>Çarpım</i>	
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	Hiç Katılmıyorum	0,034	15	0,52
	Katılmıyorum	0,166	15	2,48
	Kararsızım	0,400	24	9,60
	Katılıyorum	0,706	25	17,66
	Kesinlikle Katılıyorum	0,938	1	0,94
	$\bar{r}_{referans}$	$N_{hayır}$	$\sum \text{Çarpım}$	
	0,390	80	31,19	

Karşılaştırma grubu olarak seçilen, muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih etmeyen öğrenciler için ortalama ridit değeri ise Tablo 3'de de görüldüğü gibi, referans grubu için hesaplanan ridit değerlerinin karşılaştırma grubunda yer alan öğrenci görüşlerinin frekans değerleri ile çarpılması sonucu elde edilen çarpım değerlerinin toplamının, bu grupta yer alan toplam öğrenci sayısına bölünmesi ile hesaplanır.

Elde edilen bu sonuçlara göre karşılaştırma grubu için ortalama ridit değeri,

$$\bar{r}_{\text{karşılaştırma}} = \frac{\sum \text{Çarpım}}{N_{\text{hayat}}} = \frac{31,19}{80} = 0,390 \text{ bulunur.}$$

Hesaplanan $\bar{r}_{\text{karşılaştırma}}$ değeri 0,390, her iki grupta birer gözlem yapıldığında, muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih eden öğrencilerden yapılan gözlem, muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih etmeyen öğrencilerden yapılan gözlemden 0,390 olasılıkla daha düşük kabul edilebilirlik skoruna sahip olacaktır.

Hesaplanan bu ortalama ridit değerinin standart hatası ise,

$$s.h.(\bar{r}_{\text{karşılaştırma}}) = \frac{1}{2\sqrt{3N}} = \frac{1}{2\sqrt{3 \cdot 80}} = 0,032 \text{ olarak hesaplanır.}$$

Bu sonuçlara göre referans grubu ile karşılaştırma grubu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı belirlenecek olursa;

$$z = \frac{\bar{r}_{\text{karşılaştırma}} - 0,5}{s.h.(\bar{r}_{\text{karşılaştırma}})} = \frac{0,390 - 0,5}{0,032} = -3,411 \text{ olarak elde edilir.}$$

Örnek analizinde elde edilen sonuçların tamamı Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Analiz adımları sonucu elde edilen hesap değerleri

X^2	df	p
10,617	4	0,031
$\bar{r}_{\text{karşılaştırma}}$	$s.h.(\bar{r}_{\text{karşılaştırma}})$	z
0,390	0,032	-3,411

Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için bulunan -3,411 değeri %5 önem seviyesinde z tablo değeri olan $\pm 1,96$ değerlerinin arasında değildir. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilir. Bu bağlamda %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olma yönündeki görüşler bakımından anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılır.

Örnek analiz için izlenen işlem adımları diğer anket sorularına da uygulanmış, öncelikle referans ve karşılaştırma grupları belirlenerek bu gruplardan hareketle öğrencilerin muhasebe bölüm dersleri ve muhasebe mesleği hakkında yöneltilen önermelere katılım düzeyleri analize dahil edilmiştir. Analizler sonucunda referans ve karşılaştırma grupları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiş çalışmadan elde edilen genel sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 5’de verilen ridit çözümlenmelerine ait kurulan hipotezler sırasıyla şöyledir:

H_0 : Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H_1 : Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

H_0 : Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H_1 : Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

H₀: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için önemli olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H₁: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için önemli olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

H₀: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H₁: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

H₀: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanlarıyla ilgili bir işte çalışabilecekleri yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H₁: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanlarıyla ilgili bir işte çalışabilecekleri yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

H₀: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

H₁: Referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

Bu hipotezlerde, muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih eden öğrenciler referans grubunu ve muhasebe bölümünü bilerek/isteyerek tercih etmeyen öğrenciler de karşılaştırma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin “Muhasebe Bölümünü bilerek/isteyerek mi tercih ettiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre ankette verilen önermelere katılım düzeylerinin ridit çözümlenmeleri

Muhasebe Bölümünü bilerek/isteyerek mi tercih ettiniz?	Evet Hayır		$\bar{X}_{referans}$	$\bar{X}_{karşılaştırma}$	s. h.	z	H_0
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	0,449	0,390	0,032	-3,411		RED	
Muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğunu düşünüyorum.	0,445	0,394	0,032	-3,287		RED	
Muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerim için önemli olduğu kanaatindeyim.	0,390	0,370	0,032	-4,030		RED	
Muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayırdığını düşünüyorum.	0,461	0,482	0,032	-0,570		KABU L	
Muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanımla ilgili bir işte çalışabileceğim kanaatindeyim.	0,364	0,411	0,032	-2,744		RED	
Muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağını düşünüyorum.	0,361	0,344	0,032	-4,829		RED	

Tablo 5'den elde edilen sonuçlara göre; %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında

yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Yine %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Benzer olarak %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için önemli olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur. %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanlarıyla ilgili bir işte çalışabilecekleri yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Son olarak %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5’de verilen ridit çözümlmelerine ait kurulan hipotezler aynen Tablo 6’da da kullanılmıştır. Ancak Tablo 6 için kurulan hipotezlerde, bölüm derslerinin kredisinin (teorik-uygulama ve AKTS) yeterli olduğunu düşünen öğrenciler referans grubunu ve bölüm derslerinin kredisinin (teorik-uygulama ve AKTS) yeterli olduğunu düşünmeyen öğrenciler de karşılaştırma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 6 için kurulan hipotezlerin tamamında, tabloda yer alan ridit değerlerine göre referans grubu ile karşılaştırma grubu görüşleri arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin “Bölüm derslerinin kredisinin (teorik-uygulama ve AKTS) yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre ankette verilen önermelere katılım düzeylerinin ridit çözümlenmeleri

Bölüm derslerinin kredisinin (teorik-uygulama ve AKTS) yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet Hayır		$\bar{f}_{referans}$	$\bar{f}_{karşılaştırma}$	$S. h.$	z	H_0
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	0,452	0,439	0,026	-2,331	RED		
Muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğunu düşünüyorum.	0,408	0,353	0,026	-5,596	RED		
Muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerim için önemli olduğu kanaatindeyim.	0,363	0,346	0,026	-5,844	RED		
Muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayırdığını düşünüyorum.	0,382	0,301	0,026	-7,557	RED		
Muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanımla ilgili bir işte çalışabileceğim kanaatindeyim.	0,358	0,426	0,026	-2,792	RED		
Muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağını düşünüyorum.	0,362	0,396	0,026	-3,965	RED		

Tablo 7. Öğrencilerin “Bölüm derslerinin mesleki kariyeriniz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre ankette verilen önermelere katılım düzeylerinin ridit çözümlenmeleri

Bölüm derslerinin mesleki kariyeriniz için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet Hayır		$\bar{f}_{referans}$ $\bar{f}_{karşılaştırma}$ $s. h.$	z	H_0
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	0,451	0,397	0,032	-3,197	RED
Muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğunu düşünüyorum.	0,414	0,297	0,032	-6,331	RED
Muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerim için önemli olduğu kanaatindeyim.	0,358	0,274	0,032	-7,038	RED
Muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığını düşünüyorum.	0,408	0,297	0,032	-6,327	RED
Muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanımla ilgili bir işte çalışabileceğim kanaatindeyim.	0,358	0,388	0,032	-3,480	RED
Muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağını düşünüyorum.	0,378	0,408	0,032	-2,879	RED

Tablo 7’de yine Tablo 5’de verilen ridit çözümlenmelerine ait kurulan hipotezler aynen kullanılmış olup, Tablo 7 için kurulan hipotezlerde, bölüm

derslerinin mesleki kariyerleri için uygun olduğunu düşünen öğrenciler referans grubunu ve bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için uygun olduğunu düşünmeyen öğrenciler de karşılaştırma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 7 için kurulan hipotezlerin tamamında, tabloda yer alan ridit değerlerine göre referans grubu ile karşılaştırma grubu görüşleri arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 5'de verilen ridit çözümlerine ait kurulan hipotezler aynen Tablo 8'de de kullanılmıştır. Ancak Tablo 8 için kurulan hipotezlerde, aldıkları eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmalarına katkı sağlayacağını düşünen öğrenciler referans grubunu ve aldıkları eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmalarına katkı sağlayacağını düşünmeyen öğrenciler de karşılaştırma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 8 için kurulan hipotezlerin tamamında, tabloda yer alan ridit değerlerine göre referans grubu ile karşılaştırma grubu görüşleri arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin “Aldığınız eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmanıza katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre ankette verilen önermelere katılım düzeylerinin ridit çözümlenmeleri

Aldığınız eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmanıza katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?	Evet Hayır		$\bar{F}_{referans}$	$\bar{F}_{karşılaştırma}$	S. h.	z	H ₀
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	0,446	0,397	0,032	-3,262	RED		
Muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğunu düşünüyorum.	0,401	0,251	0,032	-7,863	RED		
Muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerim için önemli olduğu kanaatindeyim.	0,361	0,279	0,032	-6,963	RED		
Muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığını düşünüyorum.	0,416	0,328	0,032	-5,420	RED		
Muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanımla ilgili bir işte çalışabileceğim kanaatindeyim.	0,356	0,372	0,032	-4,040	RED		
Muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağını düşünüyorum.	0,361	0,339	0,032	-5,087	RED		

Tablo 9. Öğrencilerin “Muhasebe bölümünde okumaktan memnunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre ankette verilen önermelere katılım düzeylerinin ridit çözümlenmeleri

Aldığınız eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmanıza katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?	Evet Hayır		\bar{f}	z	H_0
	\bar{f}	\bar{f}			
Muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahibim.	0,434	0,331	0,033	-5,095	RED
Muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğunu düşünüyorum.	0,438	0,358	0,033	-4,290	RED
Muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerim için önemli olduğu kanaatindeyim.	0,368	0,290	0,033	-6,342	RED
Muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayırdığını düşünüyorum.	0,451	0,441	0,033	-1,782	KABUL
Muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanımla ilgili bir işte çalışabileceğim kanaatindeyim.	0,343	0,332	0,033	-5,063	RED
Muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağını düşünüyorum.	0,351	0,293	0,033	-6,245	RED

Tablo 9'da yine Tablo 5'de verilen ridit çözümlenmelerine ait kurulan hipotezler aynen kullanılmış olup, Tablo 9 için kurulan hipotezlerde,

muhasebe bölümünde okumaktan memnun olan öğrenciler referans grubunu ve muhasebe bölümünde okumaktan memnun olmayan öğrenciler de karşılaştırma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 9'dan elde edilen sonuçlara göre; %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Yine %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin yeterli içeriğe sahip olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Benzer olarak %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için önemli olduğu yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe uygulamalarına yeterince zaman ayrıldığı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık yoktur. %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olunca mezuniyet alanlarıyla ilgili bir işte çalışabilecekleri yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Son olarak %5 önem seviyesinde referans grubu ile karşılaştırma grubu arasında muhasebe bölümünden mezun olmanın iş hayatında avantajlı bir konum sağlayacağı yönündeki görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Muhasebe eğitimi hangi eğitim düzeyinde verilirse verilsin mesleki eğitimin içeriği gereği teorik ve uygulamayı bütünleştirerek bilgi teknolojileri ile desteklemek durumundadır. Böyle bir muhasebe eğitimi, okul sanayi işbirliğinin önemini kavramış, teknolojik yenilikleri öğrenim programlarına ve ders etkinliklerine katmış bir yapıyı gerektirmektedir. Bu yapının en önemli ögesi şüphesiz öğrencilerdir. Muhasebe eğitimi alan öğrencinin okuduğu bölümden memnuniyeti mesleki beklentilerini ve eğitimin kalitesini artıracaktır.

Çalışmadan elde edilen bulgular şu şekilde sıralanabilir;

- ✓ Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okudukları bölümü bilerek-isteyerek tercih etmişlerdir.
- ✓ Öğrencilerin yarısı bölüm derslerinin kredilerinin yeterli olduğu, diğer yarısının ise yeterli olmadığı yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık % 70'i bölüm derslerinin mesleki kariyerleri için uygun olduğunu ifade etmişlerdir.
- ✓ Alınan eğitimin iyi bir muhasebe meslek mensubu olmaya katkı sağlayacağını düşünenlerin oranı % 65 olarak tespit edilmiştir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin % 55'i muhasebe eğitimi için oldukça önemli olan uygulamalara yeterince yer verilmediğini ifade etmişlerdir.
- ✓ Mezuniyet alanındaki bir işte çalışma ve mezuniyet alanının iş hayatında avantajlı bir konum sağlaması konusunda öğrencilerin önemli bir bölümünün olumlu düşünceye sahip oldukları görülmektedir.

Araştırma sonuçları dikkate alındığında uygulamanın yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Uygulama öğrencinin sektöre uyumunu sağlaması açısından oldukça önemlidir. Muhasebe mesleğinin yapısı da dikkate alınarak bütün öğrencilerin amaca uygun, içeriği dolu staj uygulamalarına katılımı sağlanmalıdır. Söz konusu staj uygulamaları okul sanayi ilişkilerini geliştirici bir araç olarak kullanılmalıdır.

Bölüm dersleri planlanırken mesleki derslere ağırlık verilmeli bu konuda mutlaka öğrenci ve sektör ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Planlama yapılırken öğrencinin muhasebe derslerine aktif katılımını sağlayacak önlemlere de yer verilmelidir.

KAYNAKLAR

Adıgüzel, Oktay Cem. (2009). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İşyeri Eğitimi Öğrenme Ürünlerinin Değerlendirilmesi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisi, ss; 115-128, Samsun.

Aysan, Mustafa. (1979). “Türkiye’de Muhasebe Eğitimi Nasıl Yapılmalıdır”, Türkiye I. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya.

Byrne, M. & Flood, B. (2005). “ A Study of Accounting Students’ Motives, Expectations And Preparedness For Higher Education”. Journal of Further and Higher Education, 29(2), 111-124.

Bilgin, Ö.C. (2003). Ridit Analizi ve Uygulaması, *Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Dergisi*, 34 (2), 135-138.

Bross, I.D.J., (1958). How to use ridit analysis. *Biometrics*, 14, 18-38.

Çelenk, Hakan, Atmaca, Metin ve Horasan, Emre. (2010). “Marmara Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, *Öneri Dergisi*.C.9.S.33. Ocak, ss; 159-171.

Çevik, O. ve Ertaş, Fatih C. (2001). “Muhasebe Eğitiminde Öğrencilerin Dışadönüklük ve İçedönüklük Özelliklerinin Grup Çalışması Tercihine Etkisi”. İstanbul: MÖDAV. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi. Cilt: 3, Sayı: 4.

Dahlgren, L. O. ve Marton, E. (1978). “Students’ conceptions of subject matter: an aspect of learning and teaching in higher education. *Studies in Higher Education*”.

Donaldson, G.W. (1998). Ridit Scores for Analysis and Interpretation of Ordinal Pain Data, *European Journal of Pain*, 2, 221-227.

Doyle, M., Dorling, S. (2002). Visibility Trends in The UK 1950-1997, *Atmospheric Environment*, 36, 3161-3172.

Fidan, Meral Erol. (2012). "Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu Ve Klasik Yöntem İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıklar: Bilecik Üniversitesi Örneği", *Journal of Yasar University*, 25(7), ss; 4281-4306.

Gençtürk, Mehmet, Demir. Yusuf ve Çarıkçı, Oğuzhan. (2008). "Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe-finansman eğitimine bakış açıları ve farkındalıkları üzerine bir uygulama", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C.13, S.1, ss;2009-228. Isparta.

Kaya, Uğur ve Daştan, Abdulkerim. (2004). "Türkiye'de Lisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Öğrenci-Öğretici Ve Uygulayıcılar Açısından Değerlendirilmesi" XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya.

Kurt, G. (2007). Ridit Analizi ve Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarının İncelenmesi Üzerine Bir Uygulama, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 193-206.

MUĞAN, Can Şımgı ve AKMAN, Nazlı Hoşal. (2004). "Muhasebe Eğitiminde Öğretim Ve Öğrenim Yöntemleri İle Ders Başarısı Arasındaki İlişki: Pilot Çalışma", XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya.

Otlu, Fikret, Durmuş, Ahmet Fethi ve Solak Bilal. (2012). "Meslek Yüksekokulları Muhasebe ve Vergi Bölümlerindeki Muhasebe Eğitimi ve Bölümün Geleceği Hakkında Bir Araştırma: Malatya Meslek Yüksekokulu Uygulaması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, ss;35-50.

Ploured, P.J., Hassler, A.A. (1982). "Ridit", Catholic University of America, (Online erişim adresi <http://pdp-10.trailing-edge.com/decuslib10-11/01/43,50532/ridit.mh.html>).

Sayın, Şevket, Yeğinboy, Yasemin ve Tektüfekçi, Fatma. (2005). "Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F.'nde Öğrenci Açısından ve Alt Yapı Bakımından Muhasebe ve Finansman Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, S. 26

Sönmez, V. (2004). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Tazegül, Alper. (2011). "Muhasebe Öğretim Programının Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Meslek Yüksekokullarında Bir Uygulama", Atatürk Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Terim, Burak ve Öztürk, Ahmet. (2009). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama", Celal Bayar Üniversitesi S.B.E. Dergisi, Cilt :7 Sayı :2, Manisa.

ÜNAL, Orhan ve DOĞANAY, Murat. (2013). "Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminin Etkinliği: Sayıştay Özelinde Ampirik Bir Çalışma", Sayıştay Dergisi s:74-75 <http://www.xn--saytay-r9a28a.gov.tr/dergi/icerik/der74-75m7.pdf>,Erişim Tarihi:21.04.2013

Yardımcıoğlu, Mahmut ve Büyüksalvarcı, Ahmet. (2007). "Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk Üniversitesinde Bir Uygulama", Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı.36, ss;173-178.

Zaif, F. (2004). "Muhasebe Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar". Türkiye XXIII. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu. 19-23 Mayıs, ss.53-62.Antalya.